

10/12
EKİM
2019
MALATYA

1. Uluslararası **Türkiye** Muhasebe ve Finans Tarihi Kongresi

Yer: İnönü Üniversitesi
Turgut Özal Kongre ve Kültür Merkezi

TMB TÜRKİYE CUMHURİYET
MERKEZ BANKASI

KSK
Kamusal Kurumlar Kurumu

I. ULUSLARARASI
TÜRKİYE
MUHASEBE ve
FİNANS TARİHİ
KONGRESİ
I. INTERNATIONAL
TURKISH
CONGRESS ON
ACCOUNTING
AND FINANCE
HISTORY

KONGRE PROGRAMI

10-12 EKİM 2019

İnönü Üniversitesi
Turgut Özal Kongre ve Kültür
Merkezi

MALATYA

KONGRE DÜZENLEME KURULU

Prof. Dr. Oktay GÜVEMLİ (Kongre Onursal Başkanı)

Prof. Dr. Recep KARABULUT

Prof. Dr. Hakan ERKUŞ

Prof. Dr. Cengiz TORAMAN

Doç. Dr. İbrahim AKSU

Doç. Dr. Nevzat TETİK

Dr. Öğr. Üyesi M. Cem DANACI

Dr. Öğr. Üyesi Tolga ORAL

KONGRE BİLİM KURULU

Prof.Dr. A. Göksel YÜCEL

İstanbul Üniversitesi

Prof.Dr. Abdülkadir BİLEN

Dicle Üniversitesi

Prof.Dr. Aıda SY

Farmingdale State College School Of Business

Prof.Dr. Alexandru TRIFU

"Petre Andrei" University Of Iași, Iași (Upa)

Prof.Dr. Batuhan GÜVEMLİ

Trakya Üniversitesi

Prof.Dr. Cengiz TORAMAN

İnönü Üniversitesi

Prof.Dr. Fatih Coşkun ERTAŞ

Atatürk Üniversitesi

Prof.Dr. Fehmi KARASİOĞLU

Selçuk Üniversitesi

Prof.Dr. Hakan ERKUŞ

İnönü Üniversitesi

Prof.Dr. Jose G.Vargas

University Of Guadalajara

HERNANDEZ

Prof.Dr. Mehmet ZELKA

Üsküdar Üniversitesi

Prof.Dr. Mikail EROL

İstanbul Esenyurt Üniversitesi

Prof.Dr. Mustafa AYSAN

İstanbul Üni. E. Öğr. Üyesi

Prof.Dr. Prof.Dr. Necdet ŞENSOY

T.C. Merkez Bankası

Oktay GÜVEMLİ

İstanbul Esenyurt Üniversitesi

Prof.Dr. Özer ERTUNA

Boğaziçi Üniversitesi E. Öğr. Üyesi

Prof.Dr. Recep KARABULUT

İnönü Üniversitesi

Prof.Dr. Seval Kardeş SELİMOĞLU

Anadolu Üniversitesi

Prof.Dr. Shawkı M. FARAG

The American University in Cairo

Prof.Dr. Shyam SUNDER

Prof.Dr. Sudi APAK

Prof.Dr. Süleyman YÜKÇÜ

Prof.Dr. Tony TINKER

Prof.Dr. Viatcheslav Y. SOKOLOV

Prof.Dr. Yıldız ÖZERHAN

Prof.Dr. Yusuf SÜRMEK

Prof.Dr. Mehmet ERKAN

Yale School Of Management

İstanbul Esenyurt Üniversitesi

Dokuz Eylül Üniversitesi

Cuny Graduate Center

St. Petersburg University of Economics and
Finance

Gazi Üniversitesi

Karadeniz Teknik Üniversitesi

İstanbul Üniversitesi

I. ULUSLARARASI TÜRKİYE MUHASEBE ve FİNANS TARİHİ KONGRESİ

I. INTERNATIONAL TURKISH CONGRESS ON ACCOUNTING AND FINANCE HISTORY

KONGRE PROGRAMI/CONGRESS PROGRAM

8.30 Kayıt / Registration

BÜYÜK SALON

9.00 – 12.00 Açılış Konuşmaları ve Açılış Bildirisi / Opening Schedule

Prof. Dr. Hakan ERKUŞ

İşletme Bölümü Başkanı/Cahir of Business Administration

Prof. Dr. Recep KARABULUT

İİBF Dekanı /Dean of Faculty of Economics and Administrative Sciences

Prof. Dr. Ahmet KIZILAY

İnönü Üniversitesi Rektörü / Rector of Inonu University

Rıza ÇELEN

Kamu Gözetimi, Muhasebe ve Denetim Standartları Kurumu Başkanı / Chairman of Public Oversight Accounting and Auditing Authority

Seyit Ahmet BAŞ

Sayıştay Başkanı / President of the Turkish Court of Accounts Supreme Court

Prof.Dr. Shawki Farag

Emeritus Professor / American University of Cairo

Açılış Bildirisi

Prof. Dr. Oktay GÜVEMLİ

Türk Muhasebe Düşüncesinin Gelişmesinde Dönüm Noktaları: 1477, 1650, 1850 ve 1923

12.00 – 13.30 Öğle Yemeği (Lunch)

1. GÜN MAVİ SALON (10 EKİM, PERŞEMBE)

MUHASEBE TARİHİ

Oturum Başkanı / Chair	Prof. Dr. Özer Ertuna	
13.30-14.00	Göksel Şimşek	Bir Muhasebe Denetim Kurumu Olarak Divan-ı Muhasebat ve Osmanlı İmparatorluğu Dönemindeki Gelişim Süreci
14.00-14.30	Atila Kılıçarslan	Cumhuriyet Döneminde Sayıştay'ın Gelişimi ve Denetim Faaliyetleri
14.30-15.00	Doç. Dr. Nevzat Tetik, Halime Karaca	Tek Düzene Geçişte Kritik Kurum Olarak Umumi Murakabe Heyeti'nin (Yüksek Denetleme Kurulu) Rolü
15.00-15.30	Prof. Dr. Recep Karabulut, Merve Bakan Güteryüz	Muhasebe Tarihinde Öncü Bir Bilim İnsanı Olarak Prof. Dr. Oktay Güvemli
15.30-15.45	Ara / Tea-Coffee Break	

Oturum Başkanı / Chair	Prof. Dr. Mikail Erol	
15.45-16.15	Dr. Öğr. Üyesi Özcan Demir, Öğr. Gör. Meltem Gül, Öğr. Gör. Sezin Açık Taşar	Kalemnden E-Defter Sürecine Tarihsel Dönüşüm İçerisinde Muhasebe Mesleğindeki Temel Değişimlerin İncelenmesi: Elâzığ İlinde Yapılan Bir Çalışma
16.15-16.45	Dr. Öğr. Üyesi Hakan Seldüz, Arş. Gör. Cem Sürücü	Sermaye Ortaklığı Türü Tercihinde Türk Ticaret Kanunu ve Vergi Mevzuatındaki Değişikliklerin Rolü: 2006-2018 Yılları Arasını Kapsayan Retrospektif Bir Analiz
16.45-17.15	Arzu Aktaş, Güler Güney	Türk Muhasebe Mesleğinin 30 Yıldaki Gelişiminin Değerlendirilmesi (1989-2019)
17.15-17.45	Gülgün Öztürk	Başarı Tesadüf Değildir

1. GÜN TURUNCU SALON (10 EKİM, PERŞEMBE)

MUHASEBE TARİHİ

Oturum Başkanı / Chair	Prof. Dr. Sudi Apak	
13.30-14.00	Doç. Dr. Niyazi Erdoğan	156 Yıllık Tarihi, Ulusal ve Uluslararası Kimliği ile T.C. Ziraat Bankası'nın Ekonomideki Rolü
14.00-14.30	Öğr. Gör. Canan Yükçü, Prof. Dr. Süleyman Yükçü	Dualizm ve Muhasebe
14.30-15.00	Öğr. Gör. Canan Yükçü, Prof. Dr. Süleyman Yükçü	Estetik ve Muhasebe
15.00-15.30	Dr. Öğr. Üyesi Mustafa Yılmaz İçerli, Dr. Öğr. Üyesi Ömer Yazan	Logismografi Muhasebe Sistemi Üzerine Bir Değerlendirme
15.30-15.45	Ara / Tea-Coffee Break	

Oturum Başkanı / Chair	Prof. Dr. Mehmet Zelka	
15.45-16.15	Prof. Dr. Hakan Erkuş, Hatice Doğan, Özlem Çetintaş	Hamidiye Ticaret Mektebi
16.15-16.45	Doç. Dr. İbrahim Aksu, Öğr. Gör. Meltem Gül	1950-1980 Cumhuriyet'in İkinci Evresine Ait Muhasebe Belgelerinin İncelenmesi (Elazığ Şeker Fabrikası Örneği)
16.45-17.15	Doç. Dr. İbrahim Aksu, Öğr. Gör. Mehmet Tursun	Ticaret ve Turizm Eğitim Fakültesinin Türkiye Muhasebe Eğitimi Tarihindeki Yeri ve Önemi
17.15-17.45	Prof. Dr. Uğur Kaya, Dr. Öğr. Üyesi Ömer Yazan	Tanzimattan Cumhuriyete Türk Muhasebe Eğitimi Eserlerinde Bilanço: 1871-1941 Dönemi İncelemesi

2. GÜN MAVİ SALON (11 EKİM, CUMA)

MUHASEBE TARİHİ

Oturum Başkanı / Chair	Prof. Dr. Cengiz Toraman	
09.00-09.30	Dr. Öğr. Üyesi Fatma Şensoy	Sürdürülebilirlik Kavramı ile Osmanlı Dönemi Vakıflarını Analiz Etmek
09.30-10.00	Hüseyin Ercan	Tahakkuk Esaslı Devlet Muhasebesinin Türk Kamu Mali Yönetimine Yansımaları
10.00-10.30	Doç., Dr. Nevzat Tetik, Dr. Öğr. Üyesi Emin Yürekli	Muhasebenin Tarihsel Dönüşümünde Muhasebe Meslek Mensuplarının Düşünceleri: Denizli İlinde Odak Grup Çalışması
10.30- 11.00	Prof. Dr. Yusuf Sürmen, Prof. Dr. Hasan Abdioğlu	Kurumsal Yönetim Anlayışı Kapsamında Türkiye Denetim Standartlarının İncelenmesi
11.00-11.15	Ara / Tea-Coffee Break	

Oturum Başkanı / Chair	Prof. Dr. Necdet Şensoy	
11.15-11.45	Öğr. Gör. Fatma Şeker, Öğr. Gör. Sevgi Şeker	Neolitik Çağdan Tunç Çağlarına Uluslararası Ticaret Yolları ve Ticareti Kayıt Altına Alma Araçları
11.45-12.15	Öğr. Gör. Canan Yüçü, Prof. Dr. Süleyman Yükçü	Yazı ve Muhasebe
12.15-12.45	Öğr. Gör. Sevgi Şeker, Öğr. Gör. Fatma Şeker	Antik Mezopotamya'da Tapınak Ekonomisi ve Muhasebenin Gelişimindeki Rolü
12.45-14.00	Öğle Arası/Lunch Break	

BANKACILIK VE FİNANSAL KURUMLAR TARİHİ

Oturum Başkanı / Chair	Prof. Dr. Yıldız Özerhan	
14.00-14.30	Prof. Dr. Batuhan Güvemli, Öğr. Gör. Dr. Muhsin Aslan, Dursun Ali Yaz	1928'de Ne Oldu? Muhasebenin Ticaretten Maliyeye Kayması
14.30-15.00	Dr. Öğr. Üyesi Avni Önder Hanedar, Arş. Gör. İsmail Altay	Kurtuluş Savaşı ve Osmanlı İmparatorluğu'nun Parçalanışı Süreci: Dönüm Noktaları Üzerine İstanbul Borsası'ndaki Döviz Kuru Hareketleri ile Bir Okuma
15.00-15.30	Doç. Dr. Tayfur Bayat, Prof. Dr. Ahmet Uğur, Nergis Bingöl	II. Meşrutiyet ve Osmanlı Devleti'nde Ulusal Bankacılığa Etkisi
15.30-16.00	Doç. Dr. Tayfur Bayat, Prof. Dr. Ahmet Uğur, Nergis Bingöl	Duyun-u Umumiye Sonrası Osmanlı Devletinde Yabancı Bankacılığın Gelişimi
16.00-16.15	Ara / Tea-Coffee Break	

KURUMSAL YÖNETİM

Oturum Başkanı / Chair	Prof. Dr. Ahmet Vecdi Can	
16.15-16.45	Öğr. Gör. Dr. Âdem Ruhan Sönmez, Dr. Öğr. Üyesi Mehmet Aytekin	Türkiye’de Kurumsal Yönetimin Gelişimi ve İmalat Sektörü Üzerine Bir Değerlendirme
16.45-17.15	Prof. Dr. Osman Karamustafa, Arş. Gör. Ahmet Akbaş	Kamu-Özel Ortaklığı Projelerinde Ülke Riskinin Azaltılması İçin Finansal Modellemeye Duyulan İhtiyaç
17.15-17.45	Dr. Öğr. Üyesi Merve Tuncay, Wisam Adnan Samarah	How Do Defense Expenditure And Macroeconomic Indicators Interact In the MENA Region?
17.45-18.15	Arş. Gör. İbrahim Çemberlitaş, Dr. Ayhan Yatbaz	Dünya’da İslami Muhasebenin Gelişimi; Bir Kronoloji Çalışması

2. GÜN TURUNCU SALON (11 EKİM, CUMA)

MUHASEBE TARİHİ

Oturum Başkanı / Chair	Prof. Dr. Süleyman Yükçü	
09.00-09.30	Prof. Dr. Hakan ERKUŞ, Arş. Gör. İbrahim Çemberlitaş	Geçmişten Günümüze İslami Finans Kuruluşları İçin Muhasebe ve Denetim Standartları: Türkiye’de KGK’nın Çalışmaları
09.30-10.00	Dr. Öğr. Üyesi M. Recep Armutlu, H. Yusuf Güngör	Anadolu’da Sigorta ve Sigortacılığın Tarihi
10.00-10.30	Doç. Dr. Haluk Duman, Dr. Öğr. Üyesi İbrahim Apak	Muhasebe ve Finans Tarihi Araştırmaları Dergisi’nde Yayınlanan Makaleler Üzerine Bir İnceleme
10.30- 11.00	Öğr. Gör. Dr. Muhsin ASLAN, Prof. Dr. Sudi APAK, Prof. Dr. Mikail EROL	Cumhuriyet Döneminde Muhasebe ve Finans Alanına Katkı Veren Öncülerden A. Hikmet Keyman (1905 – 1969)
11.00-11.15	Ara / Tea-Coffee Break	

İŞLETME TARİHİ

Oturum Başkanı / Chair	Doç. Dr. Niyazi Erdoğan	
11.15-11.45	Prof. Dr. Cengiz Toraman	Osmanlı'da İlk Anonim Şirket Denemesi olarak Ereğli Kömür Kumpanyası
11.45-12.15	Semiha Kılıçarslan, Prof. Dr. Neslihan Derin	Geçmişten Günümüze Ege Bölgesi Sanayi Odası
12.15-12.45	Prof. Dr. Neslihan Derin, Semiha Kılıçarslan	Malatya Kaynaklı Tarihi Bir İşletme "Malatya Pazarı"
12.45-14.00	Öğle Arası/Lunch Break	

BANKACILIK VE FİNANSAL KURUMLAR TARİHİ

Oturum Başkanı / Chair	Prof. Dr. Yusuf Sürmen	
14.00-14.30	Prof.Dr. Recep Karabulut, Prof. Dr. Ahmet Uğur	Osmanlı Devleti'nin Dış Borçlanmaları ve Galata Borsasına Etkileri
14.30-15.00	Doç. Dr. Celali Yılmaz	Türk Finans Tarihinin Kayıp Sayfası: Ankara Menkul Kıymetler ve Kambiyo Borsası (1938-1941)
15.00-15.30	Dr. Öğr. Üyesi Avni Önder Hanedar, Arş. Gör. İsmail Altay	II. Dünya Savaşı Başlangıcının Ankara Borsası'nda İşlem Gören Döviz Kurlarına Yansıması
15.30-16.00	Dr. Öğr. Üyesi Rümeyza Bilgin, Sema Turan	1986'dan Bugüne Türkiye'de İlk Halka Arzlar
16.00-16.15	Ara / Tea-Coffee Break	

Oturum Başkanı / Chair	Prof. Dr. Fatih Coşkun Ertaş	
16.15-16.45	Doç.Dr. Nevzat Tetik, Dr. Öğr. Üyesi Ersin Kanat	Galata Bankers And Their Effects On Today's Financial System
16.45-17.15	Prof.Dr. Recep Karabulut, Prof.Dr. Ahmet Uğur	Galata Bankerleri ve Osmanlı Ekonomik Tarihindeki Yeri
17.15-17.45	Dr. Öğr.Üyesi Ahmet Şit, Öğr. Gör. Seyit Ali Miçoğulları	Türkiye'nin Finansal Gelişiminde Sendikasyon Ve Seküritizasyon Kredilerinin Önemi: Tarihsel Açıdan Bir İnceleme
17.45-18.15	Doç.Dr. Nevzat Tetik, Öğr. Gör. Ahmet Şahin	Türkiye'deki Katılım Bankalarının Tarihsel Gelişimi

3. GÜN MAVİ SALON (12 EKİM, CUMARTESİ)

BAĞIMSIZ DENETİM TARİHİ

Oturum Başkanı / Chair	Prof. Dr. Batuhan Güvemli	
9.30-10.00	Prof. Dr. Fehmi Karasioğlu, Öğr. Gör. Derya Öztemiz	İç Denetimin Etkinliğini Arttırmada Yeminli Mali Müşavirin Rolü
10.00-10.30	Metin Ketboğa	Geçmişten Günümüze Türkiye'nin Dış Ticaret Yapısında Meydana Gelen Değişimler
10.30-11.00	Farrukh Rahimov	Bölgelerin Sosyo Ekonomik Kalkınmasındaki Finansal Sorunların Tarihsel Açıdan İncelenmesi
11.00-11.30	Dr. Öğr. Üyesi Tuğba Eyceyurt Batır, Dr. Öğr. Üyesi Merve Tuncay	Basel II Düzenlemelerinin Türk Bankacılık Sektörünün Gelişimine Etkileri: CAMELS Analizi ile Karşılaştırmalı Bir Değerlendirme
11.30-12.00	Dr. Öğr. Üyesi Mehmet Cem Danacı, A. Emre Toraman, Oruj Malikov	Rusya'nın Lider Enerji Devi: Gazprom
12.00-13.00	Öğle Arası/Lunch Break	

3. GÜN BÜYÜK SALON (12 EKİM, CUMARTESİ)

BAĞIMSIZ DENETİM TARİHİ

Oturum Başkanı / Chair	Prof. Dr. Recep Karabulut	
9.30-10.00	Dr. Öğr. Üyesi M. Cem Danacı, Öğr. Gör. Taha Taştan	II. Dünya Savaşı Yıllarında Sümerbank'ın Muhasebe Denetimi (1939-1945)
10.00-10.30	Doç. Dr. Nevzat Tetik, Ahmet Öner	Cumhuriyet Döneminde Muhasebe Denetimi Uygulamalarının Gelişimi
10.30-11.00	Dr. Öğr. Üyesi Neriman Yalçın	Sermaye Piyasası Kurulundan Kamu Gözetimi Kurumuna Bağımsız Denetim
11.00-11.30	Dr. Öğr. Üyesi Tolga Oral, Yasin Alper	Türkiye'de Bağımsız Denetim Alanında Yayınlanmış Tezlerin Bibliyometrik Analizi
11.30-12.00	Emel Çapkıner Tosun - Güzide Atai	Development of Accounting History in the Middle East Region
12.00-13.00	Öğle Arası/Lunch Break	

KAPANIŞ OTURUMU

MUHASEBE VE FİNANS TARİHİNDE YENİ ARAYIŞLAR ve

GENEL DEĞERLENDİRME

Oturum Başkanı / Chair	Prof. Dr. A.Göksel Yücel	
13.00-14.00	Prof. Dr. Ahmet Vecdi Can, Prof. Dr. Yusuf Sürmen, Prof. Dr. Recep Karabulut	Muhasebe ve Finans Tarihinde Yeni Arayışlar
14.00-15.00	Prof. Dr. Göksel Yücel, Prof. Dr. Sudi Apak, Prof. Dr. Özer Ertuna, Prof. Dr. Oktay Güvemli	Kongre Değerlendirme Raporları
15.00-15.15	KAPANIŞ/CLOSING CEREMONY	

12 EKİM CUMARTESİ / 12 OCTOBER SATURDAY

KÜLTÜREL ETKİNLİK / CULTURAL EVENT

15.30 MALATYA GEZİSİ / MALATYA TOUR

13 EKİM PAZAR / 13 OCTOBER SUNDAY

KÜLTÜREL ETKİNLİK / CULTURAL EVENT

07:00 KEMALİYE KARANLIK KANYON GEZİSİ / KEMALİYE DARK CANYON TOUR